

Jaarbeoordeling CO₂ 2022

April 2023

Handtekening directie: Zie directiebeoordeling

1	Inhoud	
1	Inhoud	2
2	Relatietabel ISO 14064	3
3	Bedrijf- en basisgegevens	4
3.1	Activiteiten	4
3.2	Organisatorische grenzen	4
3.3	Verantwoordelijkheden	4
3.4	Bedrijfsonderdelen	4
3.5	Projecten met gunningsvoordeel	5
3.6	Operationele grenzen	5
3.7	Energieverbruikers	6
3.8	Energie verbruikers	6
3.9	Significantie van energieverbruikers en energieprestaties	7
3.10	Factoren die het energieverbruik beïnvloeden	7
4	Berekeningsmethodiek	8
4.1	Actuele berekeningsmethodiek & conversiefactoren	8
4.2	Basisjaar	8
4.3	Rapportageperiode	8
4.4	Verificatie	8
4.5	Berekening / allocatie van emissies binnen projecten met gunningvoordeel	8
4.6	Wijzigingen berekeningsmethodiek	8
4.7	Herberekening basisjaar & historische gegevens	8
4.8	Uitsluitingen	8
4.9	Opname van CO ₂	8
4.10	Biomassa	8
5	Analyse van de voortgang	9
5.1	Emissies en significant energieverbruik	9
5.2	Jaarverbruik	9
5.3	Trends	12
5.4	Voortgang reductiedoelstellingen	12
5.5	Scope 3	13
5.5.1	Scope 3 emissies	13
5.6	Onzekerheden	14
5.7	Medewerker bijdrage	14
5.8	Verbeterpunten	14
6	Maatregelen en initiatieven	15
6.1	Al getroffen maatregelen scope 1 en 2	15
6.2	Al getroffen maatregelen scope 3	16
6.3	Op de hoogte blijven	16
6.4	Initiatieven	16
6.5	Afgeronde initiatieven	16
6.6	Mogelijke / afgewezen initiatieven	18
6.7	Lopende initiatieven	18

2 Relatietabel ISO 14064-1

§ 9.3.1 ISO 14064-1	Omschrijving richtlijn	Periodieke rapportage
A	Beschrijving van de organisatie	H 2
B	Verantwoordelijke persoon	§ 2.3
C	Rapportage periode	§ 3.3
D	Organisatorische grenzen	§ 2.2
E	Directe GHG-Emissies in ton Co2	§ 4.1
F	Verbranding biomassa	§ 3.10
G	Broeikasgasverwijdering	§ 3.9
H	Uitsluitingen van bronnen	§ 3.8
I	Energie uit indirecte GHG-emissie, gerelateerd aan ingekochte elektriciteit, ..	§ 4.1
J	Het historische basisjaar en het basisjaar van de GHG-inventarisatie	§ 3.2
K	Uitleg van veranderingen in het basisjaar en herberekeningen	§ 3.7
L	Verwijzing naar of beschrijving van berekenings-methodes, incl. selectiecriteria	§ 3.1
M	Uitleg van veranderingen van berekeningsmethodes zoals eerder gehanteerd	§ 3.6
N	Wijziging in methode	§ 3.6
O	Verwijzing gehanteerde GHG-emissie of verwijderings-factoren	§ 4.1
P	Beschrijving van de onzekerheden	§ 4.5
Q	Invloed van onzekerheden in de nauwkeurigheid van GHG-emissie	§ 4.5
R	Verklaring dat de GHG-rapportage is opgesteld volgens dit deel van ISO 14064-1	Inleiding
S	Een verklaring of de GHG-inventaris of -rapportage is geverifieerd	§ 3.4
T	Emissie-factoren en wijziging hiervan	§ 3.1

3 Bedrijf- en basisgegevens

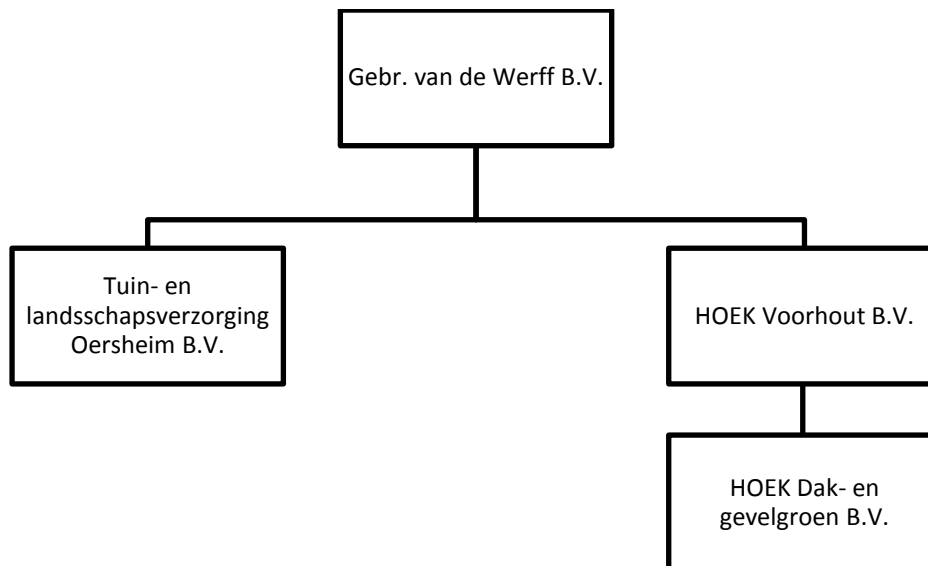
3.1 Activiteiten

De werkzaamheden van HOEK bestaan uit hoveniers- en groenvoorzieningswerkzaamheden op de volgende gebieden:

- Boomverzorging;
- Landschapsontwikkeling;
- Openbaar groen;
- Sport & recreatie;
- Tuinaanleg;
- Werk- en omgevingsverzorging;
- Dak- en gevelgroen.

3.2 Organisatorische grenzen

Voor de CO₂-Prestatieladder worden de volgende organisatieonderdelen meegenomen binnen de organisatorische grenzen:

De organisatorische grenzen zijn bepaald op basis van het GHG-greenhouse protocol (top-down methode). De organisatorische wijzigingen hebben geen effect op de footprint.

3.3 Verantwoordelijkheden

- Eindverantwoordelijke (Directie): A.H. Hoek
- Verantwoordelijke stuurcyclus (KAM): M. Hekman
- Contactpersoon emissie-inventaris : M. Hekman

3.4 Bedrijfsonderdelen

HOEK met bijbehorende BV's is gevestigd in Voorhout en Ursem, Zoetermeer en vanaf heden Amsterdam. De bedrijfslocaties Voorhout en Ursem bestaan uit een kantoor, werkplaats, terrein en opslag. De locatie Zoetermeer bestaat uit een kantoor, terrein en opslag. Locatie Amsterdam bestaat uit een kantoor en een kleine opslag. De werkzaamheden van het bedrijf vinden plaats op projectlocaties. De projecten worden voorbereid, ondersteund en afgerond vanaf de kantoorlocatie en in de werkplaats vinden kleinschalige onderhoudswerkzaamheden plaats.

Onderdeel	Oppervlak (Bedrijfsvloeroppervlak) [m ²]	Bedrijfstijd [uren per jaar]	Toelichting
Kantoor Voorhout	700	21.420	-
Kantoor Ursem	268	6.120	-
Kantoor Zoetermeer	82	6240	
Kantoor Amsterdam	127	8320	
Werkplaats Voorhout	376	2.940	-
Werkplaats Ursem	675	500	-
Werkplaats Zoetermeer	138	500	
Werkplaats Amsterdam	n.v.t	n.vt	
Magazijn Voorhout	1.903	-	Zie werkplaats
Magazijn Ursem	150	-	Zie werkplaats
Magazijn Zoetermeer	Zie werkplaats		Zie werkplaats
Magazijn Amsterdam	70	100	
Projectlocaties	PM	PM	-
<i>Totaal</i>			

3.5 Projecten met gunningsvoordeel

In de beoordelingsperiode zijn de volgende projecten met gunningsvoordeel actief:

- Geen.

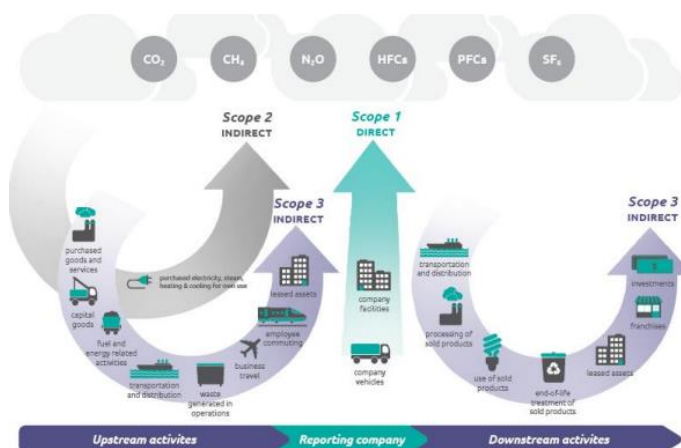
3.6 Operationele grenzen

Bij het bepalen van de operationele grenzen wordt onderscheid gemaakt tussen Scope 1, 2 & 3 categorieën. In de scope-indeling van de CO₂- Prestatieladder houdt dit het volgende in:

Scope 1 is alle directe CO₂-uitstoot van het bedrijf.

Scope 2 is alle indirecte CO₂-uitstoot die direct te beïnvloeden is, namelijk uitstoot door elektriciteit.

Scope 3 is alle overige indirecte uitstoot, waaronder vlieggreizen en zakelijke kilometers in privéauto's.

Als onderdeel van het energiemanagementsysteem worden de energiegebruikers binnen de organisatie beschreven en wordt een overzicht van de emissiebronnen weergegeven. Als er binnen de organisatie door veranderde organisatiegrenzen of de aankoop van nieuwe kapitale goederen sprake is van nieuwe emissiestromen dan worden deze opgenomen in de emissie inventaris en onderliggende jaarbeoordeling.

De actuele emissiestromen binnen de operationele grenzen zijn:

- Scope 1:
  - Verwarming kantoor en overige bedrijfsgebouwen;
  - Brandstofverbruik wagenpark (bedrijfswagens);
  - Brandstofverbruik materieel.
- Scope 2
  - Elektriciteit kantoor en overige bedrijfsgebouwen;
  - Elektriciteit vervoer;
- Scope 3:
  - Inkoop goederen;
  - Inkoop diensten;
  - Woon- en werkverkeer;
  - Transport (up- en downstream);
  - Afvalverwerking.
  - Zakelijke km met privé auto's;
  - Zakelijk verkeer (OV, vlieguren).

3.7 Energieverbruikers

Jaarlijks worden in onderliggende jaarbeoordeling de energieverbruikers van de organisatie herzien. Deze energieverbruikers hebben veel invloed op de CO₂ uitstoot binnen HOEK.

De wijzigingen binnen de emissiestromen- en of energieverbruikers in de afgelopen periode zijn:

- Diverse nieuwe investeringen / vervangingen:
  - Bedrijfsvoertuigen (10x);
  - Tractor, schaftwagen, bladblazer, cirkelmaaier (6x)

Een overzicht van de nieuwe energieverbruikers is aanwezig in GroenVision.

3.8 Energie verbruikers

Onderstaand zijn de energieverbruikers van HOEK in kaart gebracht.

- Elektra
  - LED verlichting;
  - ICT apparatuur;
  - Keukenapparatuur;
  - Elektrisch (hand)gereedschap;
  - Klein materieel;
  - Vast opgestelde machines;
  - Personenauto.
- Gas / LPG / CNG/ aardgas
  - CV ketels;
  - Personenauto's;
  - Weedheater, type Greentrac.
- Diesel / HVO diesel
  - Bedrijfsauto's;
  - Personenauto's;
  - Vrachtwagens, tractoren;
  - Overige materieelstukken.
- Benzine / motomix

- Bedrijfsauto's;
- Klein materieel.

3.9 Significantie van energieverbruikers en energieprestaties

Materieel (kranen, machines, vrachtauto's en bedrijfsauto's) is verantwoordelijk voor 99% van de CO₂-uitstoot. Bij het opstellen hiervan is gebruik gemaakt van de geïnventariseerde vermogens van de betreffende verbruikers.

Het wagenpark bestaat uit:

Bedrijfsauto's en personenauto's	115
----------------------------------	-----

Groot materieel

Zelfrijdend materieel	83
Grotere machines	68
Kleine machines	544
Kleine E-machines	25
Werkplaats	10

Handgereedschappen

Elektrisch handgereedschap	311
Diversen	90

De meeste uitstoot wordt gegenereerd door het dieselverbruik van bedrijfsauto's, zelfrijdend materieel en grotere machines. In 2022 ruim 285.000 liter diesel. Er is in de footprint duidelijk te zien dat diesel de grootste grote plek inneemt, maar er steeds meer gebruik wordt gemaakt van alternatieven zoals benzine, gas en elektra en zeker ook HVO 20 diesel.

3.10 Factoren die het energieverbruik beïnvloeden

In deze jaarbeoordeling wordt het energieverbruik gerelateerd aan factoren die het energieverbruik waarschijnlijk hebben beïnvloed. Het voordeel van het beschouwen van het specifieke energieverbruik is dat het verbruik op deze manier als het ware wordt gecorrigeerd voor allerlei invloeden. In het geval van HOEK wordt het energieverbruik hoofdzakelijk beïnvloed door de omzet en gewerkte uren.

Tabel 2: Factoren die energiegebruik beïnvloeden

	Eenheid	2013	2014	2015	2016
Omzet	Euro's	8.438.000	8.878.000	10.198.000	11.778.000
	Eenheid	2017	2018	2019	2020
Omzet	Euro's	14.600.000	16.100.000	16.700.000	15.485.524
	Eenheid	2021	2022	2023	2024
Omzet	Euro's	15.039.379	18.533.298		

4 Berekeningsmethodiek

Het berekenen en beoordeling van de CO₂ van de organisatie is onderdeel van het Energiemanagementsysteem dat in het kader van de CO₂-prestatieladder is ingevoerd. Om deze reden is het meest recente Handboek (3.1) CO₂-prestatieladder zoals uitgegeven door de Stichting Klimaatneutraal Aanbesteden & Ondernemen (SKAO) leidend binnen de berekeningsmethodiek.

4.1 Actuele berekeningsmethodiek & conversiefactoren

Het meest recente Handboek CO₂-prestatieladder zoals uitgegeven door de SKAO vormt de basis voor de berekeningen binnen emissie inventaris en jaarbeoordeling. De emissiefactoren zoals genoemd op de website www.co2emissiefactoren.nl worden aangehouden. Voor de onderliggende rapportage zijn de emissiefactoren gebruikt geldend op de datum van onderliggend rapport.

4.2 Basisjaar / referentiejaar

Het basisjaar is 2014. Door de herberekening van de footprint van de jaren 2015 – 2020 en aflopen van de doelstelling is er besloten een nieuw referentiejaar te kiezen. Het nieuwe referentiejaar is 2019. Er is ervoor gekozen om voor scope 3 een nieuw referentiejaar te hanteren, omdat er een nieuwe ketenanalyse is opgesteld. De ketenanalyse hout en groenafval is te komen vervallen, omdat HOEK het composteren volledig heeft uitbesteedt.

4.3 Rapportageperiode

Deze jaarbeoordeling is opgesteld conform ISO14064-1 en beschrijft de CO₂-emissies van 2022 (01-01-2022 tot 31-12-2022).

4.4 Verificatie

De emissie inventaris wordt geverifieerd door de Certificerende Instelling Kiwa tijdens de externe audit.

4.5 Berekening / allocatie van emissies binnen projecten met gunningvoordeel

Zie paragraaf 3.5.

4.6 Wijzigingen berekeningsmethodiek

Er zijn geen wijzigingen in de berekeningsmethodiek.

4.7 Herberekening basisjaar & historische gegevens

Er heeft in 2020 een herberekening van de jaren 2015 – 2019 plaatsgevonden. Oorzaak is de publicatie van de CO₂ emissiefactoren brandstoffen. Er is hier ook geadviseerd de footprint her te berekenen. In 2022 heeft er geen herberekening van voorgaande jaren in de footprint plaatsgevonden.

4.8 Uitsluitingen

Gasflessen met propaan zijn uitgesloten, vanwege zeer kleine verbruiken.

4.9 Opname van CO₂

Er heeft in de afgelopen periode geen opname van CO₂ plaatsgevonden binnen de bedrijfsactiviteiten.

4.10 Biomassa

Er is in de afgelopen periode geen gebruik gemaakt van biomassaverbranding.

5 Analyse van de voortgang

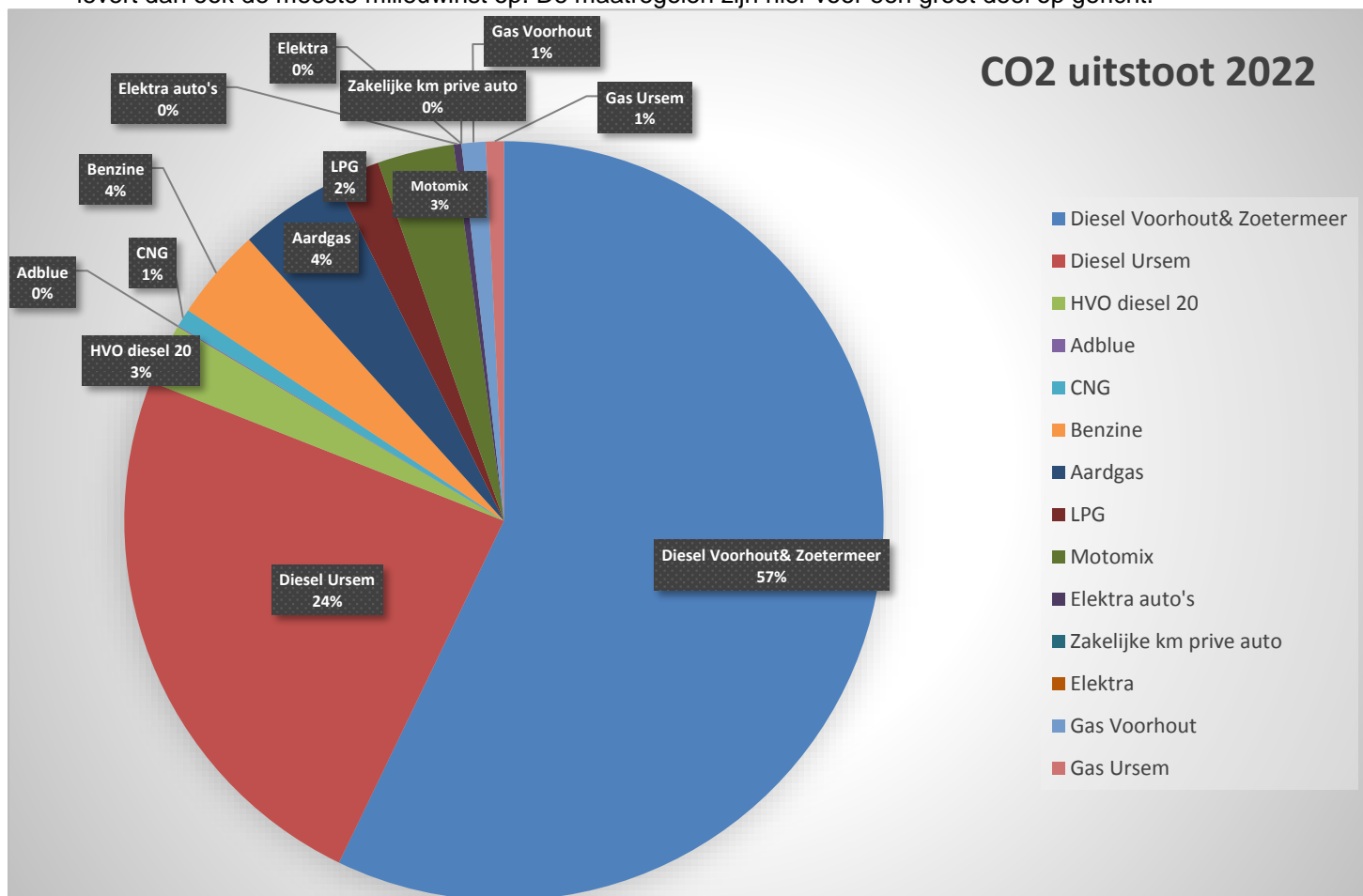
5.1 Emissies en significant energieverbruik

In 2022 bedroeg de totale CO₂-footprint van HOEK 864 ton CO₂.

Uit de emissie inventaris blijkt dat de volgende energiestromen het meest significant zijn:

- Diesel:
  - Brandstofverbruik door materieel en auto's, 98% (personenauto's, materieel e.d.)

Naar de onderstaande grafiek en tabel gekeken is te zien dat 94% van de uitstoot wordt veroorzaakt door het brandstofverbruik (diesel) van de machines en bedrijfsauto's. De meeste CO₂-uitstoot wordt veroorzaakt door de projecten (98%). Gezien het type organisatie dat HOEK is, valt te verwachten dat de overhead-activiteiten een zeer kleine plaats innemen. Het nemen van maatregelen op dit gebied levert dan ook de meeste milieuwinst op. De maatregelen zijn hier voor een groot deel op gericht.

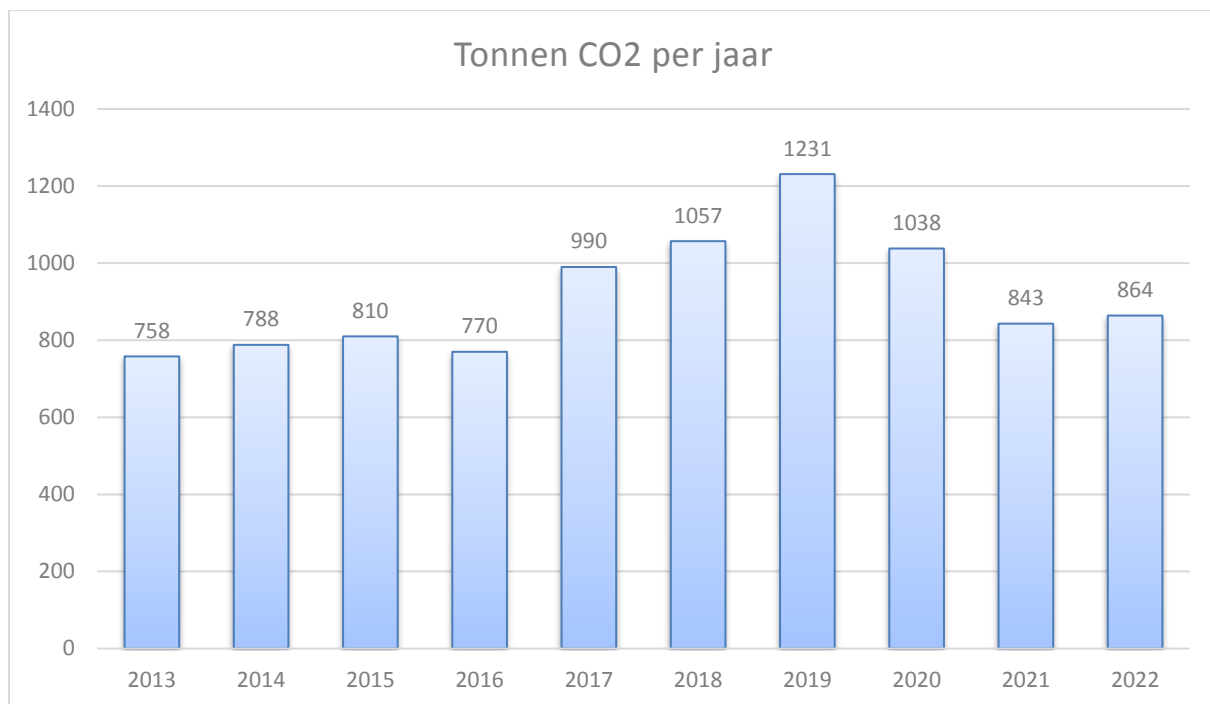
5.2 Jaarverbruik

Het jaarlijkse energieverbruik van HOEK over de laatste volledige kalenderjaren is waar mogelijk vastgesteld op basis van maand- en jaarfacturen en opgaven van brandstofleveranciers en weergegeven in de onderstaande tabel.

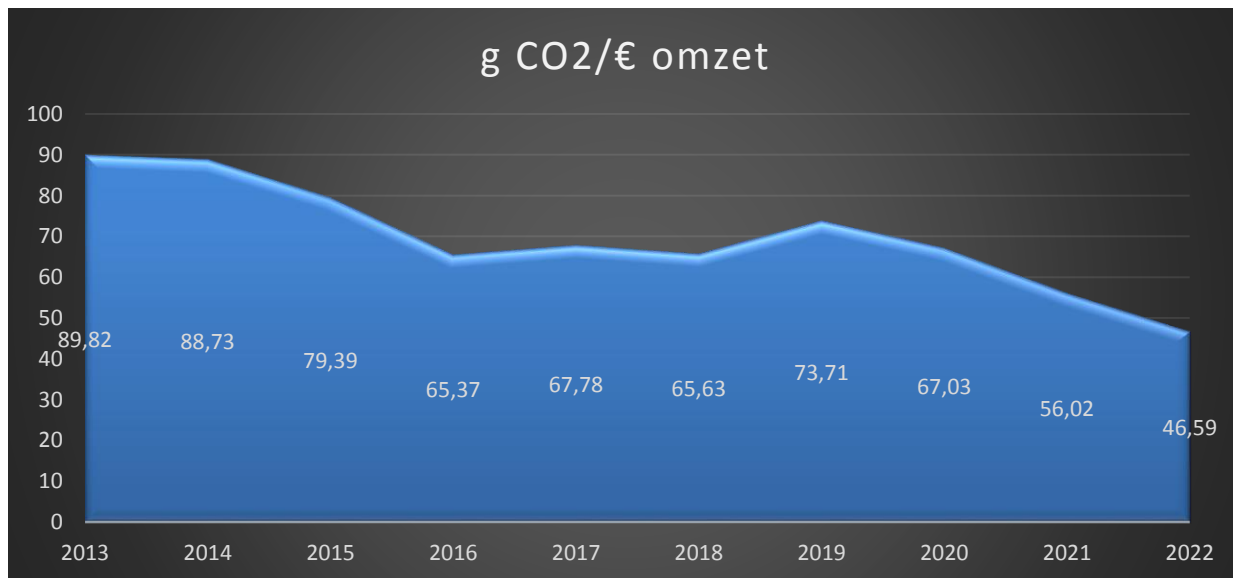
Energiestroom	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Elektra Voorhout kWh	54.535	45.230	35.108	38.241	29.763	37.202	37.120	50.563	45.062
Elektra Ursem kWh	13.974	15.793	12.731	18.427	20.583	20.686	21.600	16.153	19.518
Elektra Zoetermeer kWh	0	0	0	0	0	0	8.101	6.000	5.655
Gas Voorhout m3	12.278	12.386	13.019	9.884	10.744	11.594	11.580	8.609	4.681
Gas Ursem m3	3.491	3.116	3.761	3.707	4.332	4.319	4.300	4.060	3.503
Diesel Voorhout & Zoetermeer L	115.389	206.374 (totaal)	144.908	126.865	138.354	169.587	158.074	116.876	151.023
Diesel Ursem L	88.797	-	44.721	117.287	135.521	126.790	106.225	89.918	62.918
HVO diesel 20 L	0	0	0	0	0	0	2.618	4.361	70.527
HVO diesel (diesel deel) L	0	0	0	0	0	0	10.470	17.441	0
Benzine Voorhout L	17.625	21.951 (totaal)	19.994	17.897	21.292	36.273	15.855	14.708	12.142
Benzine Ursem L	4.400	-	5.673	12.082	10.901	14.780	2.700	20	0
Aardgas (brandstof) L	-	-	392	633	677	522	850	1.316	14.390
LPG L	-	-	-	15.474	15.011	14.123	12.708	7.902	9.356
Motomix L	-	-	-	-	-	16.680	8.340	12.440	10.080
CNG KG	-	-	-	-	-	-	-	-	2.518
Adblue L	-	-	-	-	-	-	-	-	1.508
Elektra auto's kWh	-	-	-	-	219	286	131	1.003	5.460
Zakelijke km KM	9.875	9.240	47.379	45.880	0	0	0	0	0
Propaan / gasflessen KG	< 10	< 10	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
CO₂ uitstoot Ton	788	810	770	990	1.057	1.231	1038	843	864
CO₂/€ Gram	88,73	79,39	65,37	67,78	65,63	73,71	67,03	56,02	46,59

CO₂/€ scope 1 Gram	84,43	76,04	62,34	65,05	65,63	73,71	67,03	56,02	46,59
CO₂/€ Scope 2 Gram	4,30	3,35	3,02	2,73	0,01	0,01	0,00	0,03	0,15
Emissies Scope 1 Ton	750	775	734	950	1.057	1.231	1.038	843	864
Emissies Scope 2 Ton	38	34	36	40	0	0	0	1	3
Uitstoot Projecten Ton	722	748	713	934	1.028	1.155	974	792	811

5.3 Trends

5.4 Voortgang reductiedoelstellingen

De directie van HOEK heeft de volgende reductiedoelstellingen gesteld:

De reductiedoelstelling van HOEK is 10% CO₂ reductie per euro omzet in **2023** ten opzichte van **2019**.

In 2022 is een duidelijke daling te zien in de CO₂ uitstoot, gerelateerd aan omgezette €. Duidelijk is dat HOEK gegroeid is als organisatie, maar wel veel maatregelen heeft ingezet om daling van de CO₂ uitstoot te realiseren. Er is ten opzichte van 2019 een daling van ruim -37% geconstateerd gerelateerd aan omgezette €. Hiermee is de doelstelling ruimschoots behaald en is de directie zeer tevreden.

Doelstelling Scope 1:

Reductiedoelstelling Scope 1: 6% CO₂ reductie per euro omzet in 2023 ten opzichte van 2019.

Er is een zeer duidelijke daling te zien in de CO₂ binnen scope 1 vergeleken met het basisjaar 2019. Binnen scope 1 is ruim -37% CO₂ reductie geconstateerd ten opzichte van het referentiejaar. De doelstelling is hier ruimschoots mee behaald. De directie is zeer tevreden met het behaalde resultaat. Nieuwe doelstellingen worden opgenomen in het jaarplan 2023.

Doelstelling Scope 2:

Reductiedoelstelling Scope 2: 100% CO₂ reductie per euro omzet in 2023 ten opzichte van 2019.

Binnen Scope 2 is een duidelijke daling geconstateerd ten opzichte van het referentiejaar. Er is geen uitstoot meer in scope 2. Dit komt omdat alle vestigingen gebruik maken van groene stroom. Hiermee is de doelstelling ruimschoots behaald. De directie is zeer tevreden met de genomen maatregelen en voortgang. Nieuwe doelstellingen worden opgenomen in het jaarplan 2023.

5.5 Scope 3

Doelstelling ketenanalyse transport

3% CO₂ reductie op de totale CO₂ uitstoot in 2027 ten opzichte van 2022.

In 2023 zijn er contacten gelegd met diverse transporteurs om hun CO₂ reductie te delen met HOEK. Eén van de drie belangrijkste transporteurs bleek tevens gecertificeerd te zijn voor de CO₂ Prestatieladder niveau 3 en konden hierdoor gemakkelijker gegevens delen en bleken stappen te hebben gezet ten aanzien van CO₂ reductie. Zij streven naar 27,5% CO₂ reductie in 2025 ten opzichte van 2020. Deze transporteur zal blijven worden ingezet, vanwege hun grote aandacht voor CO₂ reductie. De directie is zeer tevreden met het resultaat.

5.5.1 Scope 3 emissies

In de ketenanalyse en in het document Emissie portefeuille scope 3 zijn de CO₂ emissies en bijbehorende maatregelen opgenomen. Deze zijn voldoende actueel.

Doelstellingen scope 3:

- De doelstelling is een reductie van 5% op CO₂ in 2027 ten opzichte van 2022.

In 2022/2023 zijn diverse maatregelen genomen in de scope 3 uitstoot te reduceren. Onderstaand de genomen maatregelen en gecreëerde reductie:

- Vrijbloed: zij hebben 13 elektrische vrachtwagens die ze op hun eigen locaties opladen met stroom die is opgewerkt door zonne-energie. Deze organisatie werkt met euro 6 vrachtwagens.
- Zuidhoek: zij werken en streven ernaar om zoveel mogelijk met elektrisch gereedschap te werken. Al hun transport zit in categorie 6 voor diesel, dit komt omdat Zuidhoek anders in een aantal steden niet mag rijden (milieuzone's).

- Ebben: Bij inkoop vrachtwagens wordt er rekening gehouden met EURO 5 of 6 motoren. Onder de categorie transport: slim plannen van (retour) vrachten, controle bandenspanning en toepassen van biodiesel uit afgewerkte oliën (HVO).

De directie is tevreden met de voortgang van de maatregelen.

5.6 Onzekerheden

De elektra en gasverbruik van Amsterdam is niet in de footprint 2022 meegenomen. Vanaf september H2 2022 huurt HOEK het pand in Amsterdam. De gegevens van het verbruikte stroom en gas ontvangt HOEK pas na één jaar huur. Dit betekent dat dit niet meegenomen kan worden in de berekening van 2022. Vanaf 2023 is dit uiteraard wel mogelijk.

5.7 Medewerker bijdrage

HOEK maakt het op de volgende manier mogelijk voor medewerkers om bij te dragen aan en mee te denken over CO₂-reductie:

- Medewerkers kunnen contact op nemen met de directie of de KAM manager voor ideeën met betrekking tot de CO₂-reductie.
- Medewerkers kunnen letten op het brandstof- en elektriciteitsverbruik door hier bewust mee om te gaan en anderen te wijzen op de bewust omgang hiervan. Door gebruik te maken van Tags in de bedrijfsbussen is het brandstofverbruik inzichtelijk per bestuurder (transcope).

De medewerkers hebben in deze periode de volgende acties ondernomen: bijwonen instructies, toolboxmeetings en aandragen reductie ideeën.

5.8 Verbeterpunten

Er zijn geen verbeterpunten geconstateerd.

6 Maatregelen en initiatieven

Een daling van het energieverbruik leidt in bijna alle gevallen ook tot CO₂-reductie. Het nemen van maatregelen die het energieverbruik verlagen dragen daardoor bij aan het behalen van de CO₂-reductiemaatregelen. In het onderstaande overzicht staan de maatregelen die al getroffen zijn.

In onderstaande tabel worden de verantwoordelijken voor de reductiemaatregelen beschreven.

Maatregel	Verantwoordelijke	Tijdsbestek	Beschikbare middelen	Verwachte reductie	Scope
Alternatieve brandstof voor nieuwe/ vervangende voertuigen	Directie	2014 – 2023	Subsidie Financiering	5%	1
CO ₂ zuinige voertuigen	Directie	2014 – 2023	Financiering	2%	1
Brandstofregistratiesysteem	Directie	2013	Financiering	1%	1
Cursus het nieuwe draaien	KAM coördinator	2023	€ 1.000,00	1%	1
Banden op spanning	KAM coördinator	2019 – 2023	Tijd: 30 uur per jaar	0,5%	1
Campagne bewust wording	KAM coördinator	2014 – 2023	Tijd: 30 uur per jaar	0,5%	1
Samenwerking met Circulair West	Directie	2014 – 2023	Tijd: 100 uur per jaar	-	1 en 2
Groene stroom uit Nederland op locatie Amsterdam	Directie	2022 – 2023	20 uur	90%	2
Tijdsschakelaars kantoorapparatuur	KAM-coördinator	2014 – 2023	20 uur	-	2
Onderzoek nieuwe bedrijfswagen elektrisch/ aardgas	Directie	2022-2025	Financiering	5%	1
Onderzoek elektrisch arbeidsmiddelen	Directie	2022-2025	Financiering	3%	1

6.1 Al getroffen maatregelen scope 1 en 2

- Nieuwe rijden
- Inzet maairobots op zonnepanelen
- Inzet HVO diesel
- Diverse testen en onderzoeken uitstoot loos vervoer
- Inzet automatisch materieel
- Inzet GTL diesel
- Digitaal werken
- Systemen bewateren en afvalcontainers legen met een sensor
- Grond verrijken bij planten bomen op locatie
- Onderzoek brandstofregistratiesysteem
- Maandelijks analyse energieverbruik bedrijfslocatie
- Aanschaf elektrisch materieel
- Inzet automatisch materieel
- Onderzoek en pilots elektrisch materieel
- Inventarisatie CO₂ zuiniger wagenpark
- Opstellen en uitvoeren mobiliteitsplan
- CO₂ zuiniger materieel
- Analyse inzet zonnepanelen en aanschaf zonnepanelen
- LED verlichting locatie Voorhout
- Ontwikkelen duurzaam materieel
- Produceren en rijden op biogas
- Aanschaf brandstofregistratiesysteem
- Tijdsschakelaars locatie Voorhout
- Kozijnen vervangen van aluminium naar hout.
- Luchtfilters geplaatst op de gebouwen (Voorhout).
- Warmtepomp geplaatst.
- Duurzaam inkopen van materieel en auto's.

- Brandstofverbruik verminderen d.m.v. nieuwe vestiging in Amsterdam.
- Gestopt met composteren op de locatie in Voorhout.
- Brandstofverbruik verminderen d.m.v. nieuwe vestiging in Amsterdam.

6.2 AI getroffen maatregelen scope 3

- Visitekaartjes van bermgras.
- Recyclen bedrijfskleding.
- Inzet herbruikbare waterflessen.
- Afval scheiding in diverse specifieke stromen.
- Initiatiefnemer Circulair West.
- Testen alternatieven voor bermgras.
- Testen met alternatieve werkwijzen compostering.
- Platform hergebruik materialen uit projecten incl. uitrol binnen de organisatie.
- Bewustwording transport (door inzet nieuw formulier).
- Inzetten onderaannemers en transporteurs uit de omgeving.
- Produceren en rijden op biogas.
- Hergebruik speelaanleidingen van vrijkomend hout- en vellingswerk.
- Blue city circulair challenge.
- Proef bomen in glassubstraat.
- Inzet elektrische vrachtwagens.
- Inzicht CO2 uitstoot Ebben.

6.3 Op de hoogte blijven

HOEK blijft op de hoogte van initiatieven die spelen in de markt door:

- Branchevereniging VHG Voor ondernemers in groen
  - Belangrijkste ontwikkelingen in de branche;
  - Verschijnt diverse malen per maand;
- Lidmaatschap EVO
  - Belangrijkste ontwikkelingen in de logistiek;
  - Verschijnt diverse malen per maand;
- Duurzaamheidsoverleg met diverse bedrijven (Circulair West)
  - Ontmoetingsplaats voor diverse bedrijven;
  - Diverse malen per jaar.
- Lidmaatschap SKAO
  - Belangrijkste ontwikkelingen ten aanzien van CO₂ Prestatieladder;
  - Diverse malen per jaar.

6.4 Initiatieven

Jaarlijks wordt bekeken welke nieuwe initiatieven binnen de sector interessant zijn voor het behalen van de reductiedoelstellingen. In dit beoordelingsverslag wordt bekeken of de initiatieven nog actueel zijn of reeds zijn afgerond. In de directiebeoordeling wordt besproken aan welke initiatieven deelgenomen wordt en worden deze keuzes verklaard.

6.5 Afgeronde initiatieven

- Prestatieladder Socialer Ondernemen
  - Doel van de PSO is om meer mensen met een kwetsbare arbeidsmarktpositie op een **duurzame en kwalitatief** goede wijze aan werk te helpen.
  - Trede 3(hoogste) is behaald door HOEK. Dit betekent dat HOEK koploper is, als het gaat om werkgelegenheid voor mensen met een kwetsbare arbeidspositie.

- Circulair West
  - Samenwerking om circulariteit te ontwikkelen en stimuleren in de omgeving. Dit jaar was het congres in Keukenhof georganiseerd. Op dit jaarcongres komen diverse aannemers om elkaar te ontmoeten en om bijgepraat te worden over de icoonprojecten en kennis te nemen van nieuwe innovatieve ontwikkelingen.
  - Doel: een duurzaam circulair (t)huis bouwen voor maatschappelijk betrokken koplopers.
  - Partijen: Diverse aannemers.
- Schoorlse duinen
  - Het project heeft betrekking tot het verwijderen van dennen uit de Schoorlse duinen. Dit heeft te maken met het terugbrengen van de duindynamiek, duinen moeten namelijk kunnen stuiven.
  - Werkzaamheden worden zo uitgevoerd dat er zo min mogelijk schade ontstaat in de kwetsbare natuur. Er is gekozen voor een duurzame inzet, waardoor er zo min mogelijk machines worden ingezet en minimale CO2 wordt gerealiseerd.
  - Doel: een duurzaam circulair (t)huis bouwen voor maatschappelijk betrokken koplopers.
  - Partijen: Diverse aannemers (Ranox)
- Aanleg klimaatbos
  - Betekenis klimaatbos: een klimaatbos is een bosperceel dat zorgt voor optimale CO2 vastlegging. Het bos is een combinatie van klimaatbestendigheid, verbetering van biodiversiteit en het toegeven van recreatiemogelijkheden.
  - Samenwerking in het investeren van een groene en gezonde leefomgeving. Groen biedt ruimte voor ontspanning en bewegen, draagt bij aan biodiversiteit en helpt klimaatverandering tegen te gaan.
  - Partijen: Gemeente Alphen aan den Rijn.
- Park Rusthoff
  - Doel: Kappen en herplanten van bomen op de buitenplaats van Rusthoff. Dit zorgt ervoor dat de entree van de voormalige buitenplaats er dan weer vitaal, groen en toekomstbestendig is.
  - Het initiatief heeft er ook voor gezorgd dat de overgebleven stammen zijn afgevoerd naar een opslagplaats. Hier wordt verder gekeken welke delen van de stem nog kunnen worden hergebruikt.
  - Partijen: Stichting Beheer Park Rusthoff.
- Circulair ondernemen
  - Samenwerking om circulariteit te ontwikkelen en stimuleren in de omgeving.
  - Doel: een duurzaam circulair (t)huis bouwen voor maatschappelijk betrokken koplopers.
  - Samenwerking om de herbruikbaarheid van producten en grondstoffen te maximaliseren en waardevernietiging te minimaliseren.
  - Partijen: Diverse aannemers.
- Plaatsing van drie buizerdhorsten
  - Samenwerking om drie buizerdhorsten (kunstnesten) in het Rotterdamse havengebied te plaatsen.
  - Partijen: Bureau stadsnatuur.
- Gestopt met compostering op locatie.
  - Composteren op locatie VH zorgt voor Co2 uitstoot van en naar de projecten;
  - Door lokaal het groenafval te transporteren naar bedrijven die er Bokashi van maken bereik je een veel lagere Co2 uitstoot.

6.6 Mogelijke / afgewezen initiatieven

Er staan op dit moment geen nieuwe activiteiten op de agenda. Dit komt omdat het een jaar is voor stabilisatie bij HOEK.

6.7 Lopende initiatieven

- Deelname aan de CW Benchmark Mobiliteit van de Beelen Groep.
  - Deelnemers: Founders Circulair West
  - Dit initiatief geeft een goed beeld van de CO2 uitstoot van het wagenpark van HOEK. We komen te weten hoe we er ten opzichte van anderen voor staan. De rapportage bevat suggesties om de volgende stap op het gebied van verduurzaming te kunnen maken.

- Deelname aan icoonproject Blauwdruk Duurzame Tuin.
  - Deelnemers: Pioniers Ouwehand, AW Groep, Meerlanden, Van der Hulst, HOEK
  - De meest duurzame en circulaire (v.w.b. materialisatie) opties in beeld brengen voor de tuin voor nieuwbouw woningen en gebiedsontwikkelingen.

- Circulair West
  - Samenwerking om circulariteit te ontwikkelen en stimuleren in de omgeving.
  - Doel: een duurzaam circulair (t)huis bouwen voor maatschappelijk betrokken koplopers.
  - Partijen: Diverse aannemers.

- Stichting Fairtrade gemeente Teylingen, HOEK is betrokken bij de werkgroep Gemeente Teylingen.
  - Deelnemers: gemeente Teylingen (coördinator gemeente Teylingen); Trias Kinderopvang, De Wereldwinkel.
  - De campagne streeft naar het vergroten van de vraag naar en het aanbod van fairtrade producten. Om te zorgen voor meer werkgelegenheid en betere leef- en werkomstandigheden van boeren en producenten in ontwikkelingslanden moeten er namelijk meer Fairtrade producten verkocht worden. Ook in Nederland. De campagne stimuleert dit door ondernemers, werknemers, inkopers en consumenten met positieve aandacht en publiciteit te belonen voor hun keuze voor Fairtrade.